

Hambro forteller sannheten om krigshisseren Roosevelt

FOLK OG LAND finner frem en gammel artikkel fra 1945

Nede på bryggen i Oslo troner en statue av president Roosevelt, han som i første rekke har ansvaret både for verdenskrigen og for at sovjetrusserne ble sluppet midt inn i Europas hjerte. Ingen annen historisk person har voldt Europa slik skade som denne amerikanske krigshisser, men like fullt har vi funnet grunn til å reise ham et hedersminne nede på Skansen. —

Hvis noen ikke tror oss på vårt ord og mener at Roosevelt iallfall ikke hadde noen skyld i krigen, så vil vi bare henvise til det som selveste daværende stortingspresident C. J. Hambro skrev om Roosevelt i Allers Familie-Journal for 25. august 1945, dengang folk fremdeles gikk rundt med skylapper og ikke forstod de enkleste ting, dengang sovjetrusserne fremdeles var «våre venner og allierte» og folk som hadde hevdet noe annet ble dømt som landsforredere. I det avsnitt vi her gjengir er det som det vil sees en åpen innrømmelse av Roosevelts iherdige anstrengelser for å drive verden til krig. Herr Hambro har ordet:

«Sommeren 1938 hadde jeg anledning til å besøke ham (Roosevelt) på Hyde Park. Jeg skulde overrekke ham en sølvmodell av Gokstadskipet som gave fra Nordmanns-Forbundet — å samle på skipsmodeller var en av Roosevelts store hobbies. Han hadde vært ungdommelig begeistret «assisterende marineminister» i Woodrow Wilsons regjering, men i mange år så det ut til at han ikke skulde kunne komme havet nærmere enn gjennom lek med modeller.

Jeg ble buden til å komme til Hyde Park med modellen. Roosevelt hadde sendt bort alle sekretærer og avisfolk for å kunne snakke uforstyrret på to manns hånd om den europeiske politikk og om Folkeforbundet. Det var før München. — Han uttalte seg sterkt kritisk, nesten med håpløshet om britiske statsministre som ingenting ville se eller forstå. Han leste høyt av sin private korrespondanse med kong Georg og fortalte

hvordan alle hans forsøk på å få England med på en Politikk som skulle isolere Mussolini og Hitler (uthevet av oss) var strandet på Baldwin og Chamberlain. — Nå er det ikke lenge til krigen kommer, sa han, — men jeg kan ikke håpe mer enn å kunne anvende vår flåte og vårt luftvåpen mot Tyskland. Det tror jeg går, men ikke høren. Det vil være umulig å få Amerika til på ny å sende en Expeditionary Force, et ekspedisjonskorps, til Europa — om ikke noe helt uventet skulle hende.

Det hendte den 7. desember 1941. Og hadde navnet Pearl Harbour (Alle er nå klar over at det var Roosevelt selv som provoserte fram denne «uventede hendelse». Vår anmerking). Og dette uventede japanske overfall på USA var det som reddet Europa. Intet annet menneske enn Franklin Roosevelt kunne ha ført Amerika gjennom disse årene og fram til den endelige seir og Tysklands ubetingede overgivelse. Hans framsyn, hans planmessige forberedelse av nasjonens fulle krigsinnsats, hans uforstyrrede ledelse som ikke tillot at noe skritt ble tatt før den offentlige mening var moden

Forts. s. 8.

Henstillingen til Kongen om lempninger i etterkrigsoppgjøret

Justisdepartementet gir avslag uten begrunnelse på Kongens vegne

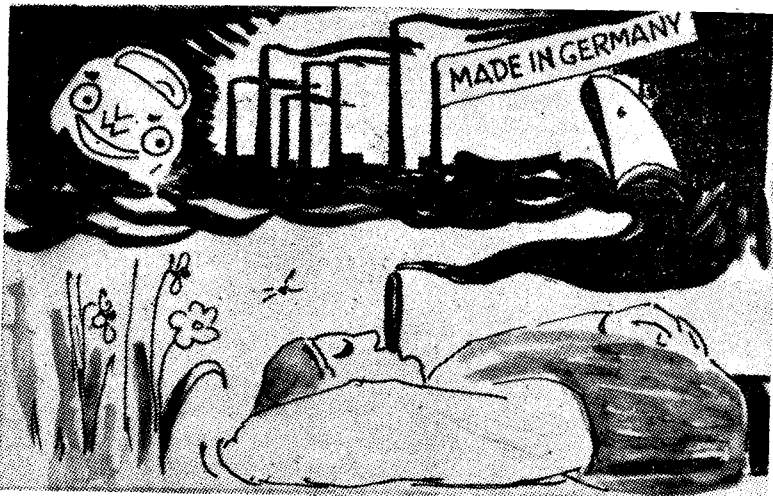
I tilknytning til Forbundets henvendelse til Kongen om fremme av lovforslag om lempninger i etterkrigsoppgjøret sendte Forbundet for en måned siden et tilleggs-skriv til Justisdepartementet av følgende ordlyd:

«Vi viser til konferanse mellom Deres departementsråd Rysdal og F. H. Kjelstrup 19. ds. angående Forbundets ovennevnte søknad.

Herr Kjelstrup har meddelt oss at departementsråden redegjorde for sitt syn på saken, og da vi naturligvis av hensyn til vårt videre arbeid er meget interessert i å få dette presisert, tillater vi oss å be om å få departementets begrunnelse skriftlig sammen med det svar på henvendelsen som departementsråden bebudet.

Vi tillater oss ellers i denne forbindelse å gjøre oppmerksom på at H. M. Kongen også personlig har mottatt henvendelsen fra Forbundet.

Ola filosoferer

— Nå 13 år etter har dem bygd opp byer og fabrikker og har nye maskiner —. Eksporterer og breier seg som bare det, og låner bort penger til stormaktene. De kan ikke få inn i knollen sin at de har tapt krigen. Tyskerne lærer aldri — —

Valget og vi

Av kaptein Olaf Holm

Drøftelsene i dagspressen om resultatene av siste Stortingsvalg er ebbet ut. Det kan nå være grunn til å se litt på resultatene ut fra vårt mål, å gjenreise rettsstaten.

2.

Hele det oppstyr som valgkampen er, dreier seg praktisk talt kun om en eneste ting, nemlig å erobre det siste mandat i hver valgkrets. Men hvilket parti som skal gå av med dette, det avgjør i virkeligheten hjemmesitterne. For å unngå den skjevhet i representasjonen, som dette kan medføre, er der enkelte land koblet stemmeplikt til den alminnelige stemmerett. Dette har vi ikke i Norge og hjemmesitternes tall er stort.

3.

Da de borgerlige partier i 1945 var tåpelige nok til å gå

Vi går ut fra at den avgjørelse departementet treffer, eller allerede har truffet i saken, må bli å forelegge H. M. Kongen i utførlig begrunnet form.

*

Forbundet har nå mottatt følgende svar:

«Forbundet for Sosial Oppreisning, Kierschowsgt. 5, Oslo.

Rettsoppgjøret med landsvikerne.

Forbundets brev av 17. desember 1957 og 28. mars 1958.

Dette departement finner ikke at det er grunnlag for å fremme forslag om slik amnestilov og andre lempninger i rettsoppgjøret som Forbundet har antydnet, og departementet har ikke funnet grunn til å foredra saken for Kongen.

Oslo, den 19. april 1958.

Jens Haugland
(sign).

G. Sverdrup-Thygesen
(sign)».

med på å frata Nasjonal Samlings medlemmer stemmeretten, mens samtidig tyskerarbeiderne beholdt den, begikk de samme partier politisk harakiri. A-partiet fikk makten og har senere beholdt den ved valgene i 1949—53 og 57, fordi NS da dets medlemmer nådigst fikk stemmeretten igjen, svarte med å «sitte hjemme». NS har ikke hatt noen grunn til å hjelpe hverken motstandere eller sviktere til makten, men har gjennom alle år stått med fremstrakt hånd til å komme til en ordning, som kunne bringe rettsoppgjørets urett ut av verden og den kalde borgerkrig til opphør. Hittil har vi kun møtt en kald skulder. Derfor er det grunn til å slå inn på en annen vei.

4.

La oss se litt på forholdet i Stortinget i dag. Der sitter fremdeles på tinget 14 mann som i 1948 stemte for fortsatt dødsstraff for politiske motstandere. Profitører er som kjent praktisk talt alle gått straffefri eller har sluppet med en bot, uten et ord i avisen, og deres juridiske konsulenter synes endog å ha fått den motsatte behandling. Har de ikke det? Det kunne muligens være grunn til på dette tidspunkt å holde de 14 menn opp i lyset til folkets beskuelse, med navns nevning og hvilket parti de tilhører. Det siste har på den annen side ingen interesse for oss, men vel for vedkommende parti, da vi stemmer på de enkeltpersoner, som virkelig gjør noe uten hensyn til parti, og forkaster lister med folk som halstarrig motarbeider vårt mål.

5.

Som foran bemerket dreier altså hele valgkampen seg om å erobre det siste mandat i hver valgkrets, fordi det er

(Forts. s. 6).

Det nytter å kjempe mot uretten!

Fru postmester Strengenhagen førte sin kamp igjennom mot Det norske Postmannslag

Dyktig innsats av o.r. sakfører Vries Hassel

Det norske postmannslag ekskluderte høsten 1945 postmester Hans Strengenhagen sammen med 20—30 andre NS-medlemmer. Strengenhagen hadde vært medlem av partiet fra oktober 1940 til høsten 1942. Postmannslaget hadde ikke avventet myndighetenes behandling av Strengenhagens sak, som ble avgjort med unnlattelse av påtale.

Strengenhagen døde i 1948, og hans død må antas å være fremskyndet ved Postmannslagets brutale behandling av ham. Enken fikk ikke den vanlige utbetaling ved død av lagets hjelpekasse, likesom hun heller ikke fikk tilbake de 6/10 av de gjorte innskudd.

Bistått av sin prosessfullmektig o.r.sakfører Ole Vries Hassel reiste hun sak ved Oslo byrett. Byretten (dommer Østensen) ga henne medhold og kjente eksklusjonen ugyldig. Motivet for den 70-årige fru Gunvor Strengenhagens kamp for rett skyldtes ikke bare ønsket om oppreisning for ektefellen men skyldtes også omtanke for andre ekskluderte medlemmer av Postmannslaget, deres enker og barn.

Det norske Postmannslag ved sin prosessfullmektig, o.r.sakfører Carl M. Dahl, anket avgjørelsen til Eidsivating lagmannsrett. Retten ble satt med tre juridiske dommere: Fungerende lagmann Henry Østlid, lagdommer Gløersen og sorenskriver Lødrup.

Postmannslaget gjorde gjeldende at det i 1945 var en enstemmig oppfatning innen laget at alle NS-medlemmer kunne ekskluderes uten videre, uten individuell gransking, uten å varsle om eksklusjonsbehandlingen, uten å gi vedkommende anledning til å forklare sitt forhold, uten å sende den således ekskluderte skriftlig varsel om eksklusjonen, alt dette i strid med § 33 som inneholder lagets forskrifter for fremgangsmåten ved eksklusjon. Til forsvar anførtes de «ekstrordinære forhold» og at lagets virksomhet som følge av okkupasjonen ikke kunne skje i vanlige former. Derfor kunne man ikke sende den rammede meddelelse om eksklusjonen! Landsmøtet hadde enstemmig fattet beslutning om eksklusjonen. Landsmøtet var høyt hevet over § 33.

Postdirektør Karl Eugen Johannessen uttalte i

sin partsbetonte vitneforklaring bl. a.: Sentralstyret har ikke drøftet saken overhode. Heller ikke ble eksklusjonenes forhold til § 33 drøftet, ei heller om man skulle vente på utfallet av den rettslige avgjørelse! Postdirektøren innrømmet at de valgte styret i kretsene måtte ansees for lovlige under okkupasjonen.

Trafikksjef Ingvar Lid, den oppnevnte utrensker ved frigjøringen, kom med lange ikke særlig presise utredninger til forsvar for disse irregulære eksklusjoner, som ikke virket overbevisende. Dommer Gløersen stilte vitnet som klarla at her hadde Det norske Postmannslag neglisjert sine egne lovbestemmelser. Samt visse elementære formkrav i en rettsstat!

Lid forsnakket seg på en saksavgjørende måte da han sa: «Landsmøtet kan suverent fatte beslutninger, hvis disse ikke er i strid med lovene (Postmannslagets), og med vanlig rett».

O.r.sakfører Ole Vries Hassel leverte en bunnsolid og klar fremstilling av alle de grunner som talte for å stadfeste byrettens dom. At organisasjonen hadde ligget så nede på grunn av okkupasjon og frigjøringsbestyr at man ikke av den grunn kunne velge den lovlige framgangsmåte ved behandlingen av postmester Strengenhagen betegnet han som absurd. Han hadde ikke hatt en sak hvor det var lagt en prosessfullmektig så store vanskeligheter i veien for å skaffe opplysninger i saken. Trafikksjef Lid ville således ikke utlevere ham bladet Posthornet for 1945.

Forts. s. 6.

Fromme ønsker

Både Stavang (a) og Lyng (h) ga forleden i Stortinget uttrykk for at en måtte bli ferdig med «landssvikoppgjøret». «Vi må avvikle og glemme dette», sa sistnevnte.

Vi respekterer Stavang for det mot han har vist ved flere anledninger når det gjelder etterkrigsoppjøret. Det er ikke hans skyld at det ikke forlengst er satt en strek over hele elendigheten. Men når det gjelder Lyng, så må vi fortelle både ham og det parti han representerer at det skal mere til enn fromme ønsker hvis vi skal kunne glemme.

«Spørsmål som trenger svar»

Ja, det spørsmål som F. og L. nr. 12 har under denne overskrift, kunde ein tenkt seg for lenge sidan hadde vorte kravd svar på. Eller dei er kanskje ikkje so livsviktige og aktuelle?

Nei, me har då «demokrati». Det vilde vere taklaust — noko i retning av misstillit — som «gode demokratlar» sjølv sagt ikkje kan tillate seg tenkje, enn mindre late komme til uttrykk overfor sine «valde», «eigne» styresmakter. Sjølv sagt har desse rett til å gjeve sin sabotasjeinstruks, til dei som ikkje er «utvalde» til å vere med vestover. Sjøve må dei stå fritt og ubundne. Nei, me må ha heil og full tillit til våre styresmakter. Dei er kanskje vortne «krusteleg» bra folk, alle ihop no etterkvart. Dei har sikkert «lært». Me må berre verte sterke i trua på at dei får «visdom», ettersom dei går fram på vegen. Jau, me ser då, og høyrer vel at me har styresmakter som tek sine plikter og ansvaret alvorleg. Nei, dei krev nok ikkje meir av oss enn dei ser absolutt turvande. Og kva ville vere meir ærefullt enn å falle som sabotør? Tenk på dei gilde minnesmerke som er reiste. Du har kanskje ogso sjangse til å bli filmhelt! Elles må ein kome ihug kor upopulære og hata russarane vil bli, dersom dei er like dumme som Hitler og tyskarane var, då dei gjekk i fella, og forgreip seg på skuldlause folk, som ikkje hadde gjort noko anna, en bore kniv på ryggen, og brukt den på rette vedkommande. Jau, desse som har vunne so gode røymsler med dei «feller» og «åter» Hitler gjekk på, veit nok kva dei gjer med sine instruksar. Russarane vilde vel vere mest glade me stakk vestover alle som ein, utan å få noko ekstra bry med oss, slik som Hitler helst hadde sett han hadde vorte kvitt jødane. Men nei, England sette seg imot. Jødane var meir nyttige i det store spelet — der dei var i Tyskland, og elles i Europa, som sabotørar.

Sigurd Lyngstad.

Avskjedsgrunn i Telegrafverket 1945!

En veltjent kvinnelig funksjonær, hvis tjenestlige innsats det intet var å utsette på, — ble avskjediget i 1945, fordi hun var gift med en frontkjemper, som hadde vært i frivillig og regulær innsats mot Stalins kommunisme. En slik opplagt ugyldig avskjedigelse skal selvfølgelig nå prøves for domstolene.

Den som ikke kjemper for sin rett — får ingen rett, og det kan

Er krig og opplæring til krig synd?

Et ord til den vernepliktige ungdom

Av sokneprest Eystein Poulsen

Sokneprest Eystein Poulsen har sendt oss nedenstående artikkel, som vi skulle tro han har vanskelig for å få plassert andre steder. Det er sikkert ikke nødvendig for oss å si at artikkelen står for sokneprestens egen regning, men vi har naturligvis ikke villet nekte ham å komme til orde i Folk og Land. Sokneprest Poulsen er det vi kaller en hvit mann, som våget å si fra dengang hele mobben hylte mot oss. Han har ut fra sitt kristne syn talt vår, de forfulgte sak, og det er bare rimelig at vi på vår side lar ham komme til orde også når det gjelder synspunkter som springer ut fra samme kilde og som for ham er en hjertesak.

Alle er enige om at angrepskrig er synd. Men mange, vel ennå de aller fleste mener at den såkalte forsvarskrig ikke er synd, men tvertom både en samfunnsplikt og en religiøs plikt. — Man er forlengst kommet bort fra denne skjellen mellom angreps- og forsvarskrig. De militære autoriteter hevder at det beste forsvaret er å angripe fienden så hurtig og effektivt som det er mulig. Det er også blitt praktisert i stor utstrekning. Også vårt eget folk var som kjent med å angripe Tyskland, idet våre flygere sammen med de allierte foretok bombetokter over Tysklands byer, hvorved ti tusener sivile, både kvinner og barn, gamle og syke ble drept eller gjort til krøplinger.

Hvis vi ville rette oss etter Jesu Kristi ord og evangelium, skulle det ikke være vanskelig å bli klar over at all krig, som jo ikke er annet enn massemyrderi er synd. Han har jo sagt at vi skal ikke sette oss imot det onde, nemlig ved voldelige midler. Han har videre sagt at vi skal elske våre fiender. Vi kan umulig tenke oss at det er hans vilje at vi skal drepe og lemleste våre medmennesker i krig. Fedrelandets frihet er en stor og umistelig ting. Men hvis vi mener vi har rett til å bruke så onde og grusomme midler som krig for å oppnå dette formål å verne vårt land, kommer vi uhjelpelig til å hylde den jesuitiske lære at hensikten helliger midlet. En lære som vår lutherske kirke har fordømt som ukristelig.

I de første 3 hundre år i kirkens historie, da minnet om Jesu ord var levende og ble ansett for å være absolutt forpliktende, var det oldkirkenes oppfatning at all krig var av det onde. En av kirkefedrene uttalte endog at krig var en av de største synder som menneskene kan begå. Kirken bestemte derfor at den kristne som ble soldat måtte bli å utstøte av menigheten.

bli mistanke om at vedkommende ikke mener at han har noen rett —

Potemkin.

Men senere etter at kirken ble en statskirke under keiser Konstantin, kom det til et avgjort omslag i kirkens stilling til krig. Da het det at det var fortjenstfullt for en kristen å drepe sine fiender i krig.

I vår evangelisk-lutherske kirkes bekjennelsesskrift, den såkalte Augustana, hevdes det at den kristne kan delta i krig hvis krigen er «rettferdig». Derved menes i første rekke at den er å oppfatte som «forsvarskrig».

Som det er alle bekjent følger kirken av i dag og likeså de kristne organisasjoner Augustanas lære. Det er endog på få unntakelser nær ikke tatt til gjenmæle mot den over all måte grusomme og barbariske nærstridsteknikk som våre soldater opplæres til. Hvis kirken og de frie organisasjoner ville forandre sine signaler og i troskap følge Kristus og de første kristenmenigheters eksempel, ville vi kunne vente en stor og varig fremgang for Guds rike i folket. Da ville kirken bli en sann veileder for folket i denne for kristenheten største sak.

Men er krig synd, må selv sagt også all opplæring til krig være synd.

Uten tvil er det mange av den vernepliktige ungdom som har tatt skrekk av det som de som soldater er nødt til å lære, ikke minst der ovenfor omtalte nærstridsteknikk. Det er sikkert ikke få som helst ville unngå å tjene i hæren. Men de gjør ikke noe for å bli fri, enda loven gir adgang til det. De kvier seg for å få denne sak ordnet og for den motstand de kan møte. Dertil kommer jo at sivil tjenesten er noe lenger enn tjenesten i hæren.

Jeg tillater meg å rette ei oppfordring til alle de ungdommenn for hvem det er ei samvittighets- eller en overbevisningssak at all krig og opplæring til krig er av det onde, at de følger sin samvittighet og overbevisning hvis de ikke skal ta skade på sitt personlighetsliv.

Eystein Poulsen.

FOLK OG LAND

UAVHENGIG UKEAVIS

Redaktører:

ODD MELSOM, ansvarlig

ALEXANDER LANGE

Avslaget

En av våre stortingsmenn bebudet for noen tid siden at vi naturligvis ville få avslag fra regjeringen på vår henvendelse til Kongen om å foreslå visse beskjedne lempninger i rettsoppgjøret. Ikke fordi kravene i seg selv var uantagelige, men de ansvarlige «kan ikke gå med på det uten å miste ansikt», sa han. Og han tilføyet: «Hele rettsoppgjøret er bunn råttent og det er nettopp derfor det ikke går an å få gjort noe med det».

Vi må si at vi egentlig ikke hadde tenkt oss at sannhet og rett i Norge skulle være avhengig av regjeringsmedlemenes ansikter, men naturligvis fikk stortingsmannen rett. Han kjente sine pappenheimere. Det som selv ikke denne pessimistiske stortingsmann kunne tenkt seg er skjedd: Justisdepartementet har tatt seg retten til på Kongens vegne å avslå Forbundets henstilling om i forbindelse med troneskiftet å fremme forslag til lempninger i etterkrigsoppgjøret.

Vel, en får vel tro at departementssjefen på en eller annen måte har hatt kontakt med sine regjeringskolleger om saken. Men likevel må det da være ualminnelig at et departement — for ikke å si endel departementsfunksjonærer hvis sinnelag bare er så altfor kjent — tillater seg å umyndiggjøre Kongen på denne måte.

Vi ser på saken som ett av de alvorligste uløste problemer i det norske folks liv og synes vi måtte kunne kreve at en slik sak blir forelagt og behandlet av Kongen og hans råd. Hvorvidt da justisdepartementets sjef ville holde munn eller ikke er forsåvidt likegyldig. Vi hadde aldri ventet noen støtte fra det departements side som er ansvarlig for gjennomføringen av etterkrigsoppgjøret og hvis enkelte funksjonærer i stor utstrekning har høstet seg billige laurbær i den forbindelse.

Vel, som sagt, vi kan neppe tenke oss at statsråden bare har handlet på grunnlag av sine departementsfunksjonærers uansvarlige råd i en så alvorlig sak. Vi må betrakte avslaget som et avslag fra hele den sittende regjering, og notere at vårt siste forlikstilbud til dette Kongens dårlige råd er kastet vrak på brutalt og uten begrunnelse. Og det tiltross for at kravene fra Forbundets side var så overmåte beskjedne at det har strømmet inn protester fra medlemmer og sympatisører landet over.

Alle disse mange som ikke likte et forlikstilbud av den art, vil sikkert motta meldingen om det definitive avslag med tilfredshet. De vil at vi skal kreve vår rett fullt ut og kjempe den fram uten avkortning.

For vårt eget vedkommende synes vi at når alt kommer til alt så er det en viss tilfredsstillelse i dette at det ikke er på vår steilhet muligheten for å bygge en bro over kløften i det norske folk strandet i denne omgang. De ansvarlige trer denne gang klart fram, og de kan ikke lenger gjemme seg bak et anonymt begrep som «folkets rettsbevissthet». Så meget er iallfall klart nå, at flertallet av det norske folk mener noe annet enn det statsråd Haugland har tatt seg retten til å uttale på Kongens vegne.

Og så får da vi søke andre veie fremover enn å gjøre unyttige forsøk på å få de mere og mindre direkte skyldige og ansvarlige til å innse og innrømme sine misgjerninger. Vi understreker i denne forbindelse betydningen av å utbygge Forbundets organisasjon, og vil også henlede oppmerksomheten på kaptein Olaf Holms artikkel i dagens avis.

**Dagbladets
journalistikk**

Dagbladets journalistikk har feiret nye stolte triumfer i omtalen av konsulenten i departementet som hadde vært NS-mann. Det vifter ikke fullt så meget med den knusende dom som Norsk Presseforbunds faglige utvalg har felt over bladets journalistikk i en annen forbindelse. Vi domfelte har vært nødt til å finne oss i bladets uetterrettelige og ondsinnete «referater» fra rettssaker o. l. fordi vi ikke hadde noe faglig utvalg å gå til. Presseforbundets retningslinjer for referatvirksomhet strekker seg tyvensynlig ikke så langt som til rettsreferatene i saker mot NS-folk. Men ellers kan en vel slutte noe fra det ene tilfelle til det annet. Bergens Tidende hadde påklaget Axel Kiellands referat i Dagbladet av rettssaken mellom Colbjørn Helander og Bergens Tidende og det faglige utvalg konkluderer med at Axel Kielland har gjort seg skyldig i et særdeles grovt brudd på god presseskikk.

Det er sannelig ikke første gang!

Når det ellers gjelder tilfellet med NS-mannen som er blitt konsulent i departementet, kan det kanskje være på sin plass å gjøre bladet oppmerksom på hva der står i Dreyers Ungdomsleksikon om «landssvikere».

«Regelen er den at landssvikere som har tatt og sonet sin straff skal være ferdig med saken og kunne få arbeid på like vilkår med andre mennesker. Det er illojalt å «fryse ut» en landssviker som kommer tilbake til sin arbeidsplass etter å ha sonet sin straff og arbeidskonflikter som oppstår på dette grunnlag er meget usympatiske og skadelige».

Dette er bare litt å tygge på til vi i et senere nummer konfronterer bladet med noe av dets egen stolte innsats under okkupasjonen, både da det heiet for tyskerne under applaus fra presseabteilungs-sjefen Moser før det måtte stoppe, og da det etter å være stoppet i lett forkledning drev geskjeft på utgivelse av «naziblad» m. m.

— Da jeg en tid etter ble satt inn i Protokollkomiteen i stedet for herr Hønsvald og overtok hans domene der — Administrasjonsrådet — ble jeg under de undersøkelser som da ble gjort i komiteen av alt det materiale som var kommet inn, — etterhvert klar over hvordan det økonomiske samarbeid med tyskerne hadde hatt et langt større omfang, og en langt dypere karakter — enn noen av oss ante, iallfall i den første perioden etter krigen.

(Jacob Friis, stenografisk, i Stortinget 22. januar 1952).

Konrad Sundlo:

**Sovjet og araberne
er blitt venner****Et ledd i Sovjets kamp om Middelhavet**

Da president Nasser under Suez-krisen bød fyrstelige honorarer til sjøfolk som ville gå inn som loser, fikk han ikke mange folk fra sjøfartsnasjonene. Disse ville jo holde kanalen åpen, sa de, og derfor bombet England—Frankrike Kairo sønder og sammen og drepte og såret noen tusen uskyldige mennesker.

Dette var Vestens innsats i Suezkonflikten, en innsats som var brutal, rystende, tåpelig og blottet for fremsyn. Også på denne kant av kloden har Vestens diplomati spilt fallitt overfor Sovjet som straks så hvorledes landet lå og derfor skaffet Nasser massevis av loser. Et trekk som gjorde Sovjet populært i Midt-Østen og lettet dets samarbeide med den arabiske verden, som nå er våknet til kamp for et nasjonalt liv, idet Egypt, Syria og Yemen har sluttet seg sammen under navn av Den Forenede Arabiske Republikk med Nasser som republikkens president. Det er et spørsmål om ikke også den veldige oljeprodusent Saudi-Arabia blir med, idet kong Saud i slutten av mars delegerte en vesentlig del av sin myndighet til sin bror, prins Feisal, som er fremskrittvennlig og Nasservennlig.

Araberne har i mange hundrede år ikke spilt noen rolle som makt av betydning. Men for godt og vel tusen år siden red Islams ryttere over hele det veldige område fra Den Persiske bukt til Gibraltar. De magre, brunstekte, fanatiske krigerne hugg seg med sine krumsabler gjennom den ene kristne hær etter den andre, erobret Spania og forsøkte seg også på Syd-Frankrike, hvor de imidlertid ble slått tilbake i slaget ved Poitiers, år 732. Men i Spania holdt de seg i ytterligere over 700 år, idet de først mistet sitt siste støttepunkt Granada år 1442.

Fra Nord-Afrika lykkedes det dog ikke de kristne makter å fordrive araberne og her dannet de etterhvert statene Tripolis, Tunis, Marokko som under navn av «Barbarisk-statene» drev et iherdig sjørøveri i Middelhavet og ut for Marokkos Atlanterhavskyst. Sjørøveriene var så omfattende at flere europeiske stater betalte en fast tribut for at deres handelsfartøyer skulle få seile i fred. De norske Ost-

indiafarerne måtte ruste seg både med kuler og krutt når de drog ut, men allikevel gikk det ofte galt. Det er mangt et norsk skipsmannskap som er havnet i klørne på sjørøverne og særlig en norsk matros vil være kjent: Christian Drakenberg, Norges eldste menneske som ble 146 år (født 1626, død 1772). Han ble fanget år 1694 og var slave i Nord-Afrika i 15 år. Siden kom han hjem og tjente bl. a. under Tordenskjold.

Sjørøverne sluttet først da Frankrike i forrige århundrede satte seg fast i Nord-Afrika.

— — —
Etter verdenskrig I sørget de vestlige demokrater for at det tyrkiske rike ble oppløst i en rekke småstater uten tyngde og kraft. Statene sto helt hjelpeløse overfor den vestlige imperialisme, hvis eneste mål var å tjene penger, og derfor fortsatte den arabiske befolkning å leve under forhold som mildest talt var hårreisende. I Kringkastingen fortalte for en tid siden en norsk misjonær om de redselsfulle tilstander i Tunis, hvor han nå har vært i 5 år, og i «Aftenposten» skrev bladets medarbeider Jorunn Johnsen om forholdene i Marokko: På de 2 år landet har vært fritt hadde det fått flere skoler enn i de 40 år franskmennene hadde hatt styret og tallet på analfabeter var i samme tidsrom sunket fra 92 pst. til 78 pst.

President Nasser hevder at også araberne er mennesker, med rett til å leve et menneskelig liv, og han går inn for dette sitt syn med hele sin energi. Og han regner med kjennsgjeringene som de er: Der finnes ingen rett uten makt. — Den som ikke har makt er nesten rettsløs. Av den grunn har han organisert Den Arabiske Republikk med en samlet befolkning på ca. 30 millioner mennesker når Saudi-Arabia (ca. 10 millioner) regnes med. Og man kan gå ut fra at den nye republikken ikke vil være væpneløs. —

Sovjet er klar over hvor det bærer hen og har tilbudt sin assistanse. I slutten av mars kom der derfor store grupper Sovjetrussiske eksperter til Egypt og Syria som ledd i det Sovjetrussiske hjelpeprogram

(Forts. s. 6).

BAK KULISSENE I LITTLE ROCK:

En lenge forberedt aksjon med det mål å

etablere en kommunistisk neger-republikk i Sørstatene

I

Fra en av våre norske venner i Amerika har vi mottatt nedenstående betraktninger omkring det som hendte i Little Rock i fjor.

Arrangørene av rase-urolighetene i Little Rock var de to kommunistiske organisasjoner ADL (Anti-Defamation League) og NAACP (National Association for the Advancement of Coloured People).

Den siste av disse to, NAACP var trass i navnet ingen negerorganisasjon, bortsett fra at enkelte lavere tilitsmenn var negre. Det er en organisasjon av kommunister og zionister. Formannen er Arthur Spingarn, med mange kontakter innenfor U. S. A.s røde organisasjoner.

Øverste leder av NAACP (og samtidig visepresident i ADL) er Herbert Lehman. Øverste juridiske leder av NAACP (og medlem av U. S. A.s høyesterett) er Felix Frankfurter. Av andre direktører og ledere kan nevnes Eleanor Roosevelt og Walter Reuther, U. S. A.s mektige fagorganisasjonsboss. Av andre prominente medlemmer av ADL kan nevnes den tidligere presidentkandidat Thomas Dewey, visepresident Nixon og aviskongene Sulzberger i New York Times, Eugene Meyer i Washington Post og Dorothy Schiff i New York Post. Og forøvrig en serie spisser innen Fjernsynet, radio og blant Hollywood-stjernene.

De har tatt i anvendelse alle propagandaens midler for å skape motsetninger mellom hvite og fargede. Til samme propaganda hører også å så splid mellom Nord- og Sørstatene.

Med aksjonen i Little Rock håpet man å tenne gnisten til en ny borgerkrig, iallfall å gjennomføre en generalprøve.

*

Det er formodentlig ikke så mange hjemme i Norge som kan eller vil tro at det kunne være bakgrunnen for Little Rock-opptøyene i Arkansas og jeg skal derfor gå litt tilbake i tiden.

I 1933 ble her utgitt en bok med tittelen:

Et raseprogram for det 20. århundre.

(A. Racial Program for the 20th Century). Forfatteren var en Israel Cohen, en av lederne i det britiske kommunistparti. Nedenstående sitat fra denne bok, som kaster lys

over det som skjedde i Little Rock ifjor, er tatt med i en Utredning fra den amerikanske Kongress 7. juni 1957, og lyder som følger:

«Vi må være klar over at vårt mektigste våpen er rase-motsetningene. Ved å vekke de fargede rasers bevissthet om at de i århundrer er blitt undertrykt av de hvite, kan vi utnytte dette til fordel for vårt partis planer.

I Amerika skal vi hisse negerminoritetene mot de hvite og samtidig skape et skyldkompleks hos de hvite for deres utnyttelse av negrene. Vi vil hjelpe negrene til å nå høyt på rangstigen innen spesielle områder, i sporten, i underholdningsindustrien og som fagfolk. Med denne prestisje vil negrene bli i stand til å gifte seg med hvite, på denne måten kan vi starte en utvikling som vil bidra til å føre Amerika inn i kommunismen».

Det var med dette mål for øyet at de to organisasjoner ADL og NAACP ble stiftet en tid etterpå.

For ytterligere å illustrere bakgrunnen for det som skjedde i Little Rock skal også nevnes en brosjyre som ble sendt ut i 1935 fra det kommunistiske forlag «Workers Library Publisher» med tittelen:

Negrene i Sovjet-Amerika

skrevet av James W. Ford og James S. Allen, to ledende amerikanske kommunister. I dette skrift oppfordres negrene til å reise seg mot de hvite og etablere en neger sovjet-republikk, og deretter å anmode om tilslutning til Sovjet-Unionen. Der blir gitt tilsgagn om at en slik revolte vil bli støttet av samtlige U. S. A.s kommunister.

På side 38 i samme skrift ble også gitt løfte om at Sovjetregjeringen ville sørge for å gi negrene særlig privilegier og at enhver art av diskriminering og fordom overfor negrene ville bli en kriminell akt under den Revolusjonære Lov. (Med andre ord: at da ville det bli de hvites tur til å «diskrimineres»).

Aksjonen i Little Rock var ingen spontan eksplosjon, men en lenge forberedt sammensvergelse.

Helt fra Roosevelts og Trumans tid har ADL og NAACP hatt planer under forberedelse. Men Roosevelt døde og Truman ansås for ubetydelig til å kunne brukes. Men fra 1952 ble aktuelle forberedel-

ser satt i verk for å «bygge opp» en ny presidentkandidat, som bare måtte bli en president i navnet. En president som måtte være villig til å anbringe de «rette» folk i de høyeste nøkkelstillinger. En president som var villig til å etablere en «Palass-Garde» som kunne sette sine planer ut i livet, mens de sendte presidenten avsted til golfbanen.

Lesere i Norge vil kanskje synes at dette høres altfor usannsynlig ut, og såvidt jeg vet har heller ikke noe om disse ting kommet fram i norsk presse. Men dette, og mange andre enda mere graverende anklager står på trykk i amerikanske aviser og skrifter, uten at de som rammes av anklagene gjør noe for å tilbakevise dem.

ADL og NAACP's taktikk har fra starten vært å hisse til hat mellom hvite og negre i sin alminnelighet. Hva imidlertid spesielt Little Rock angår, skulle det bli den gnist som tente lunten til en ny borgerkrig. Hvis negrene, etter den nye av Høyesterett vedtatte lov, ble nektet adgang til Little Rock-høyskolen, skulle de tvinges inn med hjelp av vepnede styrker fra Nordstatene og de dermed følgende opptøyer skule så bli den gnist som tente hele Syden i flammer.

Noe som lett kunne blitt virkelighet om ikke Arkansas guvernør hadde grepet inn i tide.

Guvernør Faubus var alminnelig ansett som «liberal» (venstreorientert) og ble sterkt kritisert fordi han var gått med på å la fargede studenter få adgang til Arkansas's universiteter. Men lederne av aksjonen i Little Rock var allikevel klar over at han ikke var en av deres krets.

Aksjonen var blitt forberedt på følgende måte: i august-september fikk de hvite studenter foreldre anonyme telefonoppringninger med beskjed om en planlagt invasjon av flere hundre negerstudenter til Little Rock-høyskolen. Samtidig satte Konspiratørene igang en opphisselseskampanje blant negrene. Den gikk ut på at enhver farget ungdom som forsøkte å komme inn på skolen ville bli banket opp. Den lokale kvinnelige leder av NAACP begynte å organisere en gruppe negre for å få dem til å søke opptakelse på skolen, og garanterte dem full beskyttelse.

Taktikken virket, og opphisselsen begynte å bre seg over hele byen.

Guvernør Faubuns satte i

(Forts. s. 6).

Trygve Engen:

«Æresgjelden»

Med nokså mykje undring las eg styrarartikkelen i «Nationen» for 2. april. Eit blad med slike tradisjonar som «Nationen» burde då ikkje handsama eit sers vanskeleg, mellomfolkeleg spørsmål så lett. Underskrevene er ikkje jurist, og slett ikkje folkerettskunnig. Men vanleg bondevett segjer meg at kravet om vederlag til nordmenn som satt i tysk fengsel i åra 1940—45, må reisa mange og innfløkte folkerettslege problem. Tenk berre på den tingen at det tidlegare Tyskland no er oppdelt i fleire, meir eller mindre sjølvstendige statar. Kan det vera grunn til å tru at forbundsrepublikken Vest-Tyskland har større vederlagsplikt enn andre deler av det tidlegare riket? Eller er krav om vederlag sett fram også til Aust-Tyskland og Austerrike?

I tidlegare tider var det vanleg at den tapande parten etter krigen fekk sine rettar og plikter fastsett ved ein fredsavtale. Nokon slik avtale har Tyskland til dags dato ikkje fått.

For spørsmålet om vederlag til dei norske eksfangane, vil det truleg og vera svært viktig å få klårlagt bakgrunnen for den tyske innmarsen i Norge 9. april 1940. Mange nordmenn, og mellom dei i fremste rekke Johan Scharffenberg, har som kjent hevda at skylda for aksjonen mot vårt land ikkje kan leggjast på Tyskland aleine. T. K. Derry: «The campaign in Norway» og admiral Boehm: «Norwegen zwischen England und Deutschland», peikar begge i den lei at åtaket var provo-

sert av Vestmaktene. Det same gjer også fleire andre utanlandske publikasjonar. Utenriksminister Koth's fråsegn i Stortinget 8. april 1940, må og nemnast i denne samanhengen. For å få fastslege om kravet på vederlag er rettkome, må nok desse spørsmåla takast opp til drøfting. Det vil då truleg og spela ei stor rolle for utfallet av desse, om det kan hevdast at dei norske styremaktene i 1940 visste om og stødde vestmaktene sine planer.

Truleg må også det overlag innfløkte krigføringsproblemet takast opp til grundig gjennomlysing og gransking. Var Norge rettslig sett i krig med Tyskland etter den fullstendige kapitulasjonen 10. juni 1940? Den svenske rettslære, professor Hallvar Sundberg, meiner som kjent nei. Og mange fleire.

Når alt dette — og sikkert meir til — er fullstendig klårlagt, må kvar einskild sak takast opp til vurdering. Var den eller den person uskyldig, eller hadde han oppført seg såleis at okkupanten, med heimel i norsk eller mellomfolkelig lov, hadde rett og plikt til å setja han fast? Lovbrytarar og brotsmenn fanst det då vel i okkupasjonstida også?

Å nei, spørsmålet om vederlag til tidlegare fangar er nok ikkje så heilt einfald. Dersom då ikkje tyskarane av rein velvilje går med på å betala. Men det kan ein vel i grunnen ikkje venta. Og den stoda somme nordmenn har teke til tanken om tyske offiserar ved nordkommandoen, verkar knapt til å auka velviljen.

Trygve Engen.

Vi forherdede

Det triste skuespill med fremføringen av den sinnssyke Thorvald Thronsen i retten ga pressen anledning til påny å fråtte i beretninger om det som kalles «overfallet på Handelsgymnasiet». Alle synes naturligvis nå at det var en kjedelig affære — det er jo ikke bra når folk slåss på tørre nevene — men det er jo ikke så greit for oss rettsrammede å dele den alminnelige og voldsomme moralske rys-

telse over at hilden lot seg provosere til å ta igjen med folk som selv iherdig hadde plaget og forfulgt annerledes tenkende elever ved skolen. Og når vi ikke blir så rystet som andre, så er det fordi vi personlig både har opplevet og sett ganske andre gemene former for mishandling både i og utenfor offentlige straffeanstalter og med medvirken av folk både med og uten uniform.

Legasjonssekretær E. M. Malone:

Hva menes med «apartheid»?

Den norske presse har som bekjent også vært helt enrettet når det gjelder å gi tendensiøse og uetterrettelige opplysninger om politiske forhold i Sør-Afrika-sambandet. Idag da den hvite mann så langt fra å undertrykke verden, kjemper med ryggen mot veggen mot de fremstormende fargede raser, er det underlig å se denne selvmorderske innstilling til den kamp de hvite i Sør-Afrika fører for ikke å dukke under i de fargede folkehav, som etter hvert har flommet inn i deres fedres land. Det er derfor vi med glede offentliggjør nedenstående artikkel, som legasjonssekretær Malone ved Sør-Afrika-sambandets legasjon i Stockholm har sendt Folk og Land. Oversettelsen fra svensk er besørget her.

For å kunne forstå hva som menes med «apartheid» eller «den separate utviklings» politikk som føres av den sydamerikanske regjering, må en vite noe om de folkeslag som utgjør befolkningen i Sør-Afrika-sambandet.

Befolkningstallene (1957) beregnes til:

Hvite 2 957.000.

Ikke-hvite 11 210.000.

Det hvite innslag i befolkningen består hovedsakelig av etterkommere etter tidligere hollandske, engelske, og i mindre utstrekning franske, tyske og andre europeiske kolonister.

Det ikke-hvite innslag består av såkalte «fargede» (personer av blandet rase), asiater (hovedsakelig indere) og bantus eller «svarte». Bantus, av hvilke det finnes omtrent 9 460.000 i Sør-Afrika, er etterkommere av forskjell-

lige svarte stammer, som flyttet fra Ekvatorial-Afrika til den del av Afrika som nå utgjør Sør-Affrikasambandet omtrent på den tid da de første hvite kolonister spredte seg nordover fra Kap det gode håp. Dette understreker et faktisk forhold av en viss betydning, nemlig at da de første hvite slo seg ned i Kap på 1600-tallet, befant de seg i et vidstrakt land, som var praktisk talt ubeboet bortsett fra en håndfull av primitive buskmenn og hottentotter, folk som fortsatt lever på steinalderstadiet. De forskjellige bantunasjoner (de såkalte «svarte») var ennå ikke kommet fram på den sør-afrikanske scenen. Det er således et faktum — omenn lite kjent — at svarte og hvite i samme utstrekning er relative nykomlinger til det som nå er Sør-Afrika. Ingen av dem har noen moralsk rett

til å bli betraktet som de første eiere av landet.

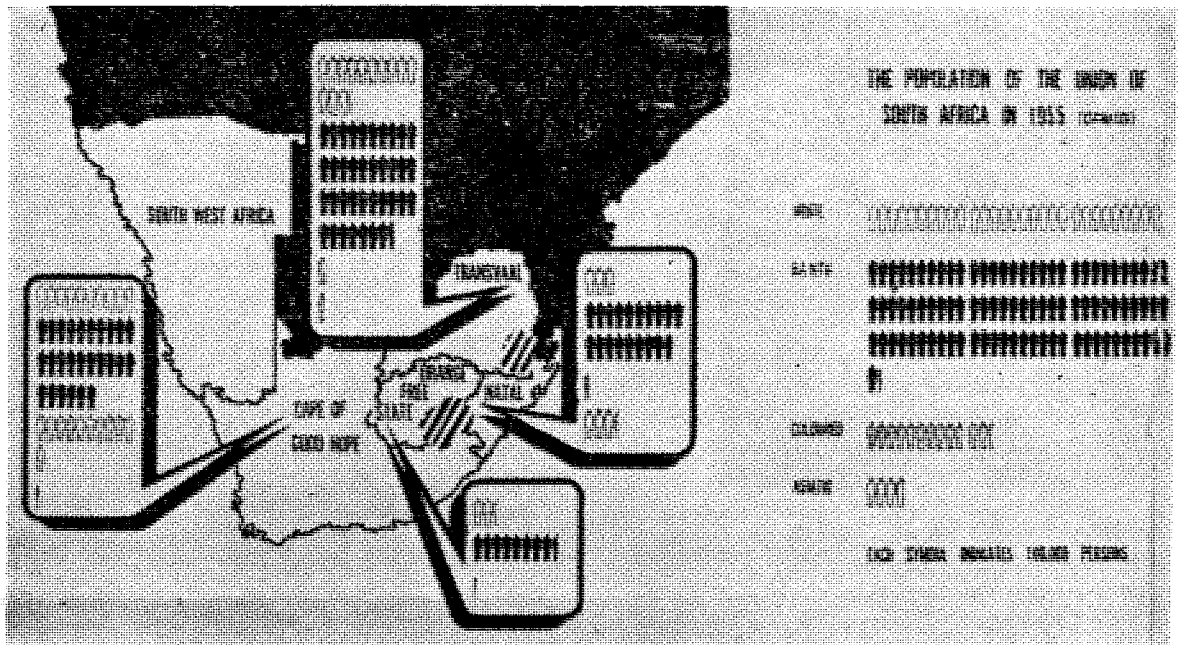
Bantufolkene.

Bantufolkene, der som sagt flyttet inn nordfra omtrent på den tid da de hvite flyttet inn sørfra, var (og er) et folk med mange beundringsverdige egenskaper. De var utholdende og de var tapre og lojale. Dessverre var de imidlertid også fullstendig usiviliserte og hadde ikke nådd det

ne. Det kristne evangelium ble forkynt blant dem, og lov, orden og medisinsk vitenskap eliminerte etterhvert de mest avskyvekkende sider av deres primitive liv — et liv som ble dominert av krig, rov og fremfor alt frykt. Frykten for onde ånder, frykten for ville dyr, frykten for sykdom og frykten for sterkere folk, for eksempel zuluene, hvis eneste lov var spydets lov. Det kan tilføyes at zuluene, som

har nådd. Det ville være altfor optimistisk å vente seg at bantufolkene i løpet av et århundre — omtrent den tid da den hvite innflytelse har gjort seg gjeldende i større deler av Sør-Afrika — skulle kunne oppnå det som det tok vesteuropeerne tyve ganger så lang tid å nå.

For med den beste vilje i verden tar det tid for tre millioner mennesker å sivilisere og opplyse ni millioner.

utviklingsstadium som innbyggerne i Vest-Europa hadde nådd allerede før Romerriket oppsto. De hadde intet skriftsprog og ingen andre «verktøy» enn hakken, skjoldet og spydet. Hjulet var ukjent. De levde et nomadisk og jordbruksliv, og kvinnene, samt i noen utstrekning de unge piker, utførte alt arbeide. Den eneste beskjefteigelse som var en mann verdig var jakt og kamp. Religionen bygget på dyrkelse av forfedrenes ånder, og det sosiale mønster var basert på stammen, hvis høvding hadde uinnskrenket makt over folkets liv og død.

I løpet av de tre århundrer har de europeiske kolonister — der som bekjent fortsatt er i minoritet, tre bantus på en hvit — brukt sin dyktighet og sin kunnskap til å forvandle det som opprinnelig var en grusom og utemmet villmark til en blomstrende moderne stat, uten sammenlikning den rikeste og høyst utviklede i Afrika. Dette har de utført ved hjelp av bantufolkene, som utgjorde den nødvendige ukvalifiserte arbeidskraft — fordi disse på grunn av sitt lave utviklingsstadium ikke kunne bidra på annen måte.

Den sivilisasjon som de hvite førte med seg innebar store fordeler for bantufolke-

var det store krigerfolket blant bantufolkene, anslagsvis drepte en million av sine svarte frender på den tid da deres kong Chaka — en sør-afrikansk svart Napoleon — hersket. De drepte for fornøyselsens skyld, de slo ned i flokker de av svakere stammers byer og slaktet alt levende. Men disse zuluene, de andre svartes redsel, slapp heller ikke fri for lidelser. Da Chakas mor døde syntes Chaka at folket ikke viste tilstrekkelig tegn på dyp sorg, og han befalte da at omkring ti tusen av hans undersåtter skulle drepes «for at tårene skulle rinne lettere». Slik skjeddet det også. Denne bloddryppende tyrann er underlig nok blitt rost av en viss svensk skribent som har meget å si om europeernes påståtte «undertrykkelse» av bantufolket.

Sivilisasjon kan ikke tilegnes på et par år.

Skjønt europeerne i Sør-Afrika har gjort og gjør meget for å sivilisere og hjelpe sine svarte landsmenn, så er det helt klart at sivilisasjon ikke er noe som kan innføres i løpet av et par år. Det tok de vesteuropeiske raser omkring to tusen år å nå det stadium av sivilisasjon de nå

Da oppstår problemet hvorledes en liten sivilisert minoritet kan leve side om side i en moderne stat med en stor usivilisert eller halvsivilisert majoritet, og samtidig hindre at landet av denne samme overveldende majoritet trekkes ned i en opprinnelig tilstand av barbari.

Jeg har hørt folk si: «Hvorfor diskriminerer dere et menneske bare på grunn av hudfargen? Hvorfor gir dere ikke de svarte, som er menneskelige vesener akkurat som dere, like rettigheter til å delta i styret og forvaltningen i landet?»

Svaret på disse spørsmål er: Vi «diskriminerer» ikke de svarte på grunn av deres hudfarge eller av noen annen grunn, men vi må ta hensyn til den avstand på tusen år som skiller deres gjennomsnittlige sivilisasjon og kulturelle utvikling fra vår. Hvis vi skulle gi dem «like rettigheter» til å styre og forvalte landet, ville de hvite (den siviliserte del av samfunnet) automatisk bli sjaltet ut bare på grunn av de svartes overvekt i antall, og landet ville på få år gli tilbake til sin opprinnelige tilstand. Dette ville være en ulykke ikke

Fort. s. 7.

Bantu-skjønnhet av Xosa-stammen.

VALGET OG VI

(Forts. fra s. 1).

her avgjørelsen ligger, om flertallet på tinget skal vippe til høyre eller venstre. De «sikre plasser» på valglistene krever intet vesentlig arbeid og har heller ikke i den forbindelse noen betydning. Det er derfor fortrinnsvis hjemmesitterne som bearbejdes. Ved å holde seg vekk fra valget har disse ved alle valg etter okkupasjonen overlatt makten til A-partiet. Ved å møte fram og stemme kan de flytte flertallet over til borgerpartiene, hvis de anser dette ønskelig for seg.

6.

Hjemmesitterne, det er altså den reserve, som alle skuler til og gjerne vil trekke til seg. A-partiet fikk en uventet, og etter agitasjonen å dømme, høyst velkommen reserve ved, som en følge av begivenhetene i Ungarn, å arve kommunistpartiets velgere. Ut over dette har A-partiet tross sin dyktige ledelse, eller kanskje på grunn av denne, neppe reserver av betydning, fordi det allerede for lengst har skrappt bunnen i ethvert gamlehjem. Det er på det rene at flertallet av hjemmesitterne er de tidligere medlemmer av NS. Borgerpartienes gjentatte nederlag siden 1945 viser dette.

7.

NS har siden okkupasjonen hatt en klokkekjærighet for Bondepartiet takket være menn som Moseid og Bunkholdt, likesom vi står i stor taknemlighetsgjeld til personen Stavang, som selvstendig går rettens vei. Men — for noen år siden kom det fram fra representativt bondepartihold en uttalelse om, at man der følte seg uvel i selskap med NS-folk. Da vedkommende ikke ville ta til vettet, svarte NS med, ved valget i Østfold, å flytte det tidligere Bondepartimandat over til Høyre — med 45 stemmers overvekt. Mere skal det ikke til å flytte på siste mandat. Mannskap er det nok av, hvor gjerne man vil redusere oss til noe uten betydning. Den innpåslitne agitasjon som NS-folk er utsatt for foran valg, peker på at den virkelige oppfatning er motsatt.

8.

Det er opplyst at NS som følge av myndighetenes negative holdning hittil, vil delta ved neste valg.

Følgende bør i den forbindelse overveies:

1. Det tjener ikke til noe å delta som eget parti.
2. Den menige velgers innflytelse på partienes nominasjonsmøter og nominasjoner har i praksis vist seg lik null.
3. NS stemmer ikke på partier, de kan for oss alle være like gode, men på kandidater som arbeider for vår sak.
4. NS har ved tidligere valg medvirket til å sette representanter på Stortinget, som man ennå ikke har hørt en lyd fra. Løfter alene er altså ikke nok.
5. NS kan ikke forhindre at åpenbare motstandere nomineres på sikre plasser på listene, men isåfall forkastes disse lister til fordel for et annet parti innen den enkelte valgkrets.

9.

Ved de forestående kommunevalg er saken enkel. Der kan velgeren etter loven stryke usmakelige kandidater og kumulere andre.

Ved forrige kommunevalg i Oslo ble Høyres 1. og 2. mann plasert som nr. 13 og 14 på et stikkord noen dager før valget. Etter en smule organisasjon var de i det hele tatt ikke kommet med.

10.

Nå kan man etter dette vente seg at partiene vil nominere sine travere som før ovenfra nedad på listen og NS-folk eller NS-vennlige folk nedenfra oppad inn til det kritiske mandat, i håp om å gå av med dette, gratis, ved NS-velgernes hjelp. Den går ikke. De siste må inn i rekken ovenfra nedad på sikker plass skal listen virke forlokkende.

Olaf Holm.

Æres den som æres bør

De bortførte fra Svolve fikk respekt for Oscar Torp. Han besøkte NS-mannen Tolo i Fængslet i London.

Bak kulissene

(Forts. fra s. 4).

gang undersøkelser og resultatet viste at «noen» forbedret opptøyer den dag skolen åpnet . . . opptøyer som kunne bre seg til hele Arkansas og resultere i voldsomheter og blodsutgytelse. Guvernøren fant at den eneste måten å hindre det på var å nekte fargede studenter adgang, å hindre den fra Washington pålagte blanning i skolene inn til gemyttene hadde kjønet. Av denne grunn fikk Nasjonalgarden ordre om å stille opp rundt skolen.

For Konspiratørene gjaldt det imidlertid å overbevise verden om at de HVITE var skurkene og negrene de uskyldig forfulgte. Det er verd å merke seg hvordan pressen, ikke bare i Amerika, men over hele verden fulgte propagandalinjen, enten ved direkte å underslå eller forvrengte fakta, dels i rent ubekjentskap til det virkelige forhold. Guvernør Faubus ble fremstillet som en glupsk rasefanatiker, mens presidenten i det Hvite Hus var en nobel forsvarer av «menneskerettighetene» og den amerikanske Konstitusjon.

Som et typisk eksempel på de tricks som ble anvendt kan nevnes følgende: Da en frelidig borger i Little Rock ble stukket ned med bajonett ble det fremstillet som om det bare dreiet seg om en rift han hadde fått fordi han ikke flyttet seg da en soldat forlangte det. SANNHETEN var imidlertid at mannen var blitt stukket ned av bajonetten ved inngange til sitt eget hus.

Videre: For å gi utenverdenen inntrykk av at det hersket lovløse tilstander blant byens innbyggere ble foretatt en rekke arrestasjoner, og det gjorde seg godt på avisenes førstesider. Ingen fortalte at arrestasjonene var foretatt vilkårlig og uten grunn, bare for å terrorisere befolkningen både i Little Rock og over hele Syden.

Da FBI (etter ordre fra justisminister Brownell i Washington) måtte avvise en klage fra guvernør Faubus om at en skolepike ble holdt inne sperret og avskåret fra sin familie, ble denne FBI's avvisning av guvernør Faubus klage gjengitt i avisene med store førstesides overskrifter. Da det viste seg at piken virkelig hadde vært ulovlig innesperret, og guvernørens påstand bekreftet, var pressen taus.

Fortsettelse neste nr.

E. A.

Den som kan se på urettferdighet uten å kjempe mot den — er hverken helt kunstner eller helt ut mann.

Romain Rolland.

Det nytter å kjempe —

(Forts. fra side 2).

Vries Hassel pointerte stadig at hadde Strengenhagen fått anledning til å forklare seg om sitt forhold hadde eksklusjonen neppe skjedd. Han fortalte at postmester Strengenhagen var en beskjeden og elskelig mann, meget godt likt av sine underordnede. Han siterte flere brev til Strengenhagen fra mange funksjonærer under okkupasjonen som klarla dette.

Strengenhagen hadde gremmet seg meget over Postmannslagets fremferd mot ham. Grunnet sykdom søkte han frivillig avskjed som han fikk på ordinær måte i 60-årsalderen etter 33 års tjenestetid. Han ble også på ordinær måte innvilget pensjon etter innstilling fra sin etat.

Postorganisasjonen ble langtfra nedlagt eller vesentlig svekket under okkupasjonen.

Vries Hassel godtgjorde at det ved frigjøringen forelå intakte medlemsfortegnelser og medlemskadrer, ingen utmeldelser, intakt landsstyre, intakte kretsstyrer, lovlig valgt. Innbetaling av kontingent var skjedd hele tiden. Bra

Sovjet og araberne —

(Forts. fra s. 3).

for den Arabiske Republik. Til Syria kom der 22 geologer og 29 andre fagfolk og til Egypt kom visestatsråden for teknisk opplæring i Sovjet-Unionen. Han skal med sin gruppe russiske eksperter utføre arbeider for 700 millioner russiske rubler.

Sovjet har foresten tilbudt hjelp også til Egypts nabo-stat i syd, Sudan. Om denne stat ikke er helt arabisk, så er den iallfall en tilbeder av Muhammed og har derfor et meget sterkt tilknytningspunkt til den nordenfor liggende arabiske verden.

Støtt og sikkert arbeider Sovjet seg fram mot sitt store strategiske mål: herredømmet i Middelhavet. —

Og det er allerede kommet meget langt mot dette mål.

Konrad Sundlo.

fremmøte under okkupasjonen.

*

Til støtte for subsidiære betraktninger anførte Vries Hassel prof. Kristen Andersens avhandling i Rettstidende 1938, s. 550 om organisasjoners selvdømme og en rekke dommer av Høyesterett, som vi anfører i våre leseres interesse. Rettstidende 1953, s. 1181, en bilsakkyndig medlem, ikke fradømt stillingen. Rettstidende 1952, s. 373, bykasserer Tolo, medlem, ved Svolveværradet 1941 tatt med til Engand, ikke avsatt. — Dom mot herredsskogmester Storbekken, medlem under hele okkupasjonen, org.l. i et lag, dømt til kr. 1000.00 bot, erstatning kr. 2500.00, ikke fradømt stillingen som herredsskogmester.

*

Til illustrasjon av organisasjonenes brutale fremferd mot vergeløse i 1945 vil vi sitere h.r. advokat Edward Løchens ord: Nå er det den svake side ved en slik opprydding at den blir nokså tilfeldig. Sinnene kommer i bevegelse, eller de har vært i bevegelse slik at det er vanskelig for medlemmer selv å dømme sine egne». (Det 18. nordiske juristmøtes forhandlinger 1948, s. 139).

Rettsforlik som tilgodeså fru Strengenhagens krav.

Saken endte med rettsforlik. Fru Strengenhagen fikk hva hun hadde gjort krav på — de henne tilkommende kr. 2000.00 fra det Norske Postmannslags hjelpekasse. Hun vedtok å betale kontingent for den avdøde ektefelle til Postmannslaget fra februar 1945 til hans død i 1948. Det vil med andre ord si at laget faktisk og praktisk annullerer sin ugyldige eksklusjon av postmester Strengenhagen.

A. L.

HJELPEORGANISASJONEN for frontkjempere.

Vi ber deg være med oss i hjelpen for våre krigsinvalid. Send ditt bidrag, stort eller lite, til:

Postboks 1407 V, Oslo

Postgirokonto 18070

Benytt postgiroinnbetalingskort, det er enklest og billigst.

Hva menes med „apartheid“?

(Forts. fra s. 5).

bare for de hvite, men også for de svarte.

«Apartheid».

I et forsøk på å løse dette problem, har vi innført et system som vi kaller «apartheid» eller separat utvikling. Det ledende prinsipp bak denne politikken er at de mindre utviklede ikke-hvite, særskilt bantus, under ledelse av de hvite føres fram til selvbestemmelse og selvstyre innen sine egne samfunn og innen sine egne områder. I henhold til planen kommer bantufolkene til å få alle rettigheter innen sine egne områder så snart de blir modne nok til å utøve dem og har lært sine barn de plikter og det ansvar som følger med retten og makten til selvstyre. Apartheidpolitikken tar sikte på å gi bantufolkene egne institusjoner i deres egne områder av landet, og å gi dem anledning til fremskritt i sitt eget folks tjeneste. Inntil bantufolkene er tilstrekkelig utviklet til å kunne påta seg selvstyrets ansvar, må de nødvendigvis ledes og få hjelp av de hvite. På det vis håper en at både hvite og svarte skal kunne leve side ved side uten friksjon og med en trygg fremtid for begge grupper i sikte.

Hva er gjort for å hjelpe de svarte?

Nå kan en spørre: «Alt dette er vel og bra i teorien, men hva har dere hvite i virkeligheten gjort for å hjelpe Sør-Afrikas svarte?»

La meg nevne noen av de ting vi har gjort og gjør.

De nåværende utgifter til bantufolkenes utvikling og sosiale formål, er omkring 30 millioner dollar pr. år. Nesten alt det kommer fra hvite skattebetalere — og husk på at det er mindre enn 3 millioner hvite i hele Sør-Afrika. Denne sosialforsorg inkluderer blinde- og alderspensjon for bantus, noe som ble innført i Sør-Afrika-sambandet før alle andre afrikanske territorier.

Utgiften pr. hode for bantutdannelsen er atskillig høyere i Sør-Afrika enn andre territorier i Afrika og siden loven om bantutdannelsen trådte i kraft i 1955 har antall bantubarn i skolene steget fra 950 000 til 1 200 000. Ved de fire universitetene i de britiske kolonier i Afrika, med en folkemengde på 58 millioner, fantes det i året 1952 tilsammen 1 600 studenter. Ar 1954 hadde de fem universiteter som var ansvarlige for de ikke-hvites høyere utdanning i Sør-Afrika (hele den ikke-hvite folkemengde utgjør noe over 11 millioner)

2 300 ikke-hvite studenter. Følgende tall som viser utgiftene til utdanning og helseøkt i forskjellige territorier kan kanskje være av interesse:

	Ar	Utgifter pr. hode	Utdannelse	Helseøkt
Sør-Afrika (bantus)	1951/52	15/9	26/11	
Nord-Rhodesia	1950	6/9	12/5	
Kenya	1950	4/-	5/1	
Belgisk Kongo	1950	3/8	5/8	
Ghana (Gullkysten)	1950	2/3	2/4	
Nigeria	1949/50	1/8	1/2	
Tanganyika	1950	1/2	1/10	

Det bør påpekes at disse tall (i shillings og pence) forsåvidt Sør-Afrika angår bare gjelder vår bantubefolkning.

Ar 1949/50 var bantuens inntekt i Sør-Afrika pr. hode 2,4 ganger så høy som i Kongo, 2,5 ganger så høy som i Sør-Rhodesia og 4 ganger så høy som i Kenya. Disse bedre økonomiske muligheter har gjort at hundretusener av innfødte fra andre afrikanske områder har flyttet til Sør-Afrika. De kommer ulovlig over våre grenser på ubevoktede steder år etter år, og en har hittil ikke kunnet finne noe middel til å holde dem borte. Det beregnes at over 600 000 slike bantus bor og arbeider i Sør-Afrika og foretrekker det for sine egne hjemtrakter.

Store områder (omkring 56 000 kvadratmiles) omfattende noen av landets beste jordbruks- og skogsområder er reservert for bantufolkene. I denne forbindelse bør en huske at mere enn halvparten av Sør-Afrika består av halvveis ørken. Bare å sammenlikne størrelsen av begge grupper område gir derfor ingen rettferdig fremstilling av det faktiske forhold.

Utviklingen av jordbruket i bantuumrådene har første prioritet i det departement som tar seg av disse saker og den sør-afrikanske regjering holder på med et stort jordkonserveringsprosjekt for å stoppe den skade som allerede er oppstått i bantumrådene på grunn av de ikke-hvites primitive og utjenglige jordbruksmetoder. Den sum som anvendes til slike formål steg fra 1 500 000 pund år 1947 til 3 500 000 pund år 1953.

Hvite har ikke rett til å eie jord innen bantuumrådene.

Vekk med slumområdene.

De bantuslumområder som på grunn av den voldsomme industrielle ekspansjon i Sør-Afrika de siste år vokste opp som sopp rundt de større industrisentrer, som f. eks. Johannesburg, elimineres nå raskt, og innbyggerne flyttes

(Forts. s. 8).

Tannlege
MARTIN KJELDAAS
Hansteensgt. 2
Tlf. 44 75 54

Moelvans traktor-tilhengere

leveres fraktfritt Deres nærmeste jernbanestasjon. Be om brosjyre.

H. SNAPRUD & CO.

MASKINER - REDSKAPER

Kongsberg — Tlf. 885 - 248

Frontkjemper

Familie med små barn søker husrom i Oslo eller omegn. Er husvill fra juni. Er der noen som kan hjelpe?

Bill. mrk. «Husvill».

Arkitekt

HUSTAD

BÆRUMSV. 5, Ø. ULLFRN
Telefon 55 61 29 — Oslo

Leseverdige bøker

Hermann Boehm: «Norge mellom England og Tyskland».

Innb. kr. 20.00.

J. McCarthy: «Den forspilte seir».

Heft. kr. 11.00.

Erik Lærum: «Dansk soldat i krig og fred».

Heft. kr. 9.00.

Erik Lærum: «Suez-Ungarn-Polen-Cypern».

Heft. kr. 7.00.

V. Pürschel: «Rett kurs».

Heft. kr. 14.00.

Jens Bjørneboe: «Under en hårdere himmel».

Innb. kr. 25.00., heft. kr. 20.00.

P. THJØMØE

Postboks 122 - Stavanger.
Tlf. 21133 - Postgiro 64042.

TANNLEGE MAAMOEN

Hansteensgt. 2
Telef. 44 43 33

Bøker tilsalgs ved Forbundet:

Prost A. E. Hedem: Statsmaktens revolusjonære forhold til grunnloven. Pris pr. stk. kr. 2.00.

Eivind Blehr: § 104. Pris pr. stk. kr. 1.00.

Alexander Lange: Dødsdommen over kommissarisk statsråd, professor R. S. Skancke. En gjennomgåelse. Pris pr. stk. kr. 1.00.

Justus Vericultor: Den norske kapitulasjon. Pris pr. stk. kr. 5.00.

Gustav Smedal: Patriotisme og landssvik. Pris pr. stk. kr. 3.00.

A. Olesen: Dyrekøbt Hævn. Pris pr. stk. kr. 2.50.

Svenskeutredningen. Pris pr. stk. kr. 26.00.

Den norske rettsutvalget. Forkortet resyme. Pris pr. stk. kr. 1.00.

Olga Bjoner: Dette har hendt. Pris pr. stk. kr. 10.00.

A. Olesen: Fra utrykte kilder — (Rostockmødet) kr. 3.00.

NYTT OPPLAG:

Trygve Engen: Jeg er ingen Landssviker. Pris kr. 5.00.

Forskuddsbetaling eller oppkrav.

Kapital ledig

Småindustri og produksjonsideer finansieres.

Skriv til:

Konsulent Holtskog

Box 9, Nannestad.

Skriv til

Odding & Co. A/S

Postboks 6549 — Oslo

om kjøp av skrivemaskin.

Delikat reisemaskin kr. 495.—

Ellers alle størrelser i

skrive og regnemaskiner

GUMMISTEMPLER

Alle arter og

størrelser

Fabrikkpris

Odding & Co. A/S

Postboks 6549 — Oslo

De forenede jurister

Dr. juris

E. Reichborn - Kjennerud

Storgt. 17. Tlf. 337014, 333206.

EN BIBLIOFIL SJELDENHET

Ennu endel ekspl. av Martha Steinsviks

Frimodige ytringer

er tilsalgs i Forbundet, Kierschowgate 5, Oslo

Pris kr. 10.00 (til inntekt for Marta Steinsviks minnefond.)

Den nordiska tidningen

NORDISK KAMP, önskar läsare i NORGE. Prenumerationspriset är 10 norska kr. för helt år och kan sändas under tidningens adress: BOX 37 MALMÖ 1 SVERIGE.

Annelise Parow

TANNINNSETNING

Trondheim

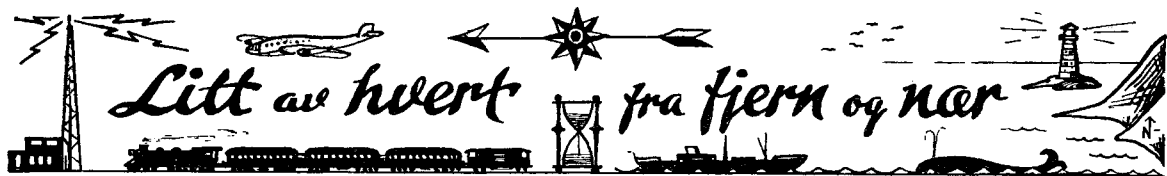
Gisle Johnsonsgt. 5 - V. Lademoen kirke - Voldsminde

Oslo Stigefabrikk

Brand-, maler- og skyvestiger oljet, m/ kadimerte beslag.

Inneh. ALF T. LUNDE, Mosseveien 8

Tlf. 68 88 17, priv. 67 07 79

INTERESSANT BOK I VENDE

Den tidligere danske stats- og utenriksminister Erik Scavenius holder etter hva «Revision» forteller, på med å skrive sine erindringer. Scavenius er den eneste av okkupasjonstidens danske regjeringsmedlemmer som vedstår seg sin politikk dengang og sine handlinger, så det er all grunn til å vente seg en interessant bok.

STATSMENN

Et italiensk blad skriver kort og godt at verden nå er delt mellom to diktatorer, hvorav den ene (Eisenhower) er syk og den annen (Krusjtjov) fordrukken. Om den 82-årige Adenauer, som ligger et sted mellom ytterpunktene, opplyses at han har gjennomgått en vellykket foryngelseskur. Så kan en vel snart kjøre med trespann!

NATO-DEBATTEN

Debatten i Stortinget om NATO-politikken understreket i sterkere grad enn vi faktisk hadde trodd at det ikke lenger er enighet om utenrikspolitikken. En stor del av arbeiderpartiets protestanter med tilslutning av Dagbladfløyen i venstre fastholdt sitt standpunkt selv om det i siste konsekvens skulle føre til norsk utmeldelse av NATO. Denne halv bolsjevikiske gruppe fikk naturligvis også tilslutning av helbolsjeviken. Blant protestantene nevner vi foruten Løberg og Seip, som ikke har bedre vett: Trygve Bull (a), Meisdalshagen (a), Versto (a), Kjeldseth-Moe (a), Offerdal (a), Ramndal (v), Hellem (a). Bemerkelsesverdige nok tok LO's Nordahl bestemt avstand både fra protestantene og fra de fagforeninger som hadde vært med på affæren. Det ga ikke uttrykk for arbeidernes mening, sa han.

SOVJET-SPIONASJE

Det italienske forsvarsdepartement meddeler at Alexander Solovov ved militærattachékontoret ved den russiske ambassade er arrestert for å ha vært i besittelse av «høyverdige» dokumenter, som uten tvil var samlet av en spionasjeorganisasjon. Det larter til at alle land har sine Osvalder.

INGEN TYSK ATOMPRODUKSJON

Den vest-tyske forsvarsminister Strauss benektet forleden kategorisk at Vest-Tyskland skal produsere atomvåpen sammen med Frankrike. En slik mulighet har aldri

vært på tale under den felles tysk-italiensk-franske våpenproduksjon, sa Strauss i Forbundsdagen. Så nå kan våre hjemlige helter med den dårlige samvittighet ta det med ro en stund igjen.

KONGENS SIGNING

Broder Arne Fjellbu har vært i audiens hos Kongen og forbereder samtidig i konferanser med hoffsjef Smith-Kielland og kabinetssekretær Bommen programmet for signingen av kong Olav i Nidarosdomen. I samme forbindelse er det meddelt at prinsessefamilien Lorentzen også vil være tilstede under høytideligheten. Kanskje det drypper en krone på lilleprinsen også?

VÅRE FENGLER

Som noe av spesialister når det gjelder norske fengsler (og konsentrasjonsleire) vet

ingen bedre enn oss at fengslene er i en kriminell forfatning — mere kriminelle enn de fangene de huser til daglig. Det er en skam for et sivilisert land å sperre folk inne i noe slikt, og det er en skam å gi medmennesker i hendene på en betjentetat som omfatter så mange individer helt uskikket for sitt arbeid. Det siste lar det seg vel ikke gjøre å rette på, men det later til at noe nå skal gjøres med Botsfengslets kirke hvor de fanger som ville høre på måtte sitte i bur. Enn om en hadde brukt noen av de millioner en sølte bort på å sperre inne titusener av skikkelige og lovlige NS-medlemmer til å bringe norsk fengselsvesen noenlunde på høyde med tiden? Neste skritt i reformen måtte vel bli å lufte ut blant personalet i Justisdepartementet som heller ikke er særlig tidsmessig.

Hva menes med «apartheid»?

(Forts. fra s. 7).

til nye mønsterområder for bantus, med skoler, forretningsstrøk, sykehus og kommunikasjoner m. v. Snesevis av millioner pund er allerede nedlagt i dette og nedlegges fortsatt for å bygge slike bantusamfunn innenfor de hvites områder.

Og allikevel fantes det — da for ikke lenge siden et særdeles uhyggelig slumområde nær Johannesburg ble rasert, mens innbyggerne ble flyttet til helt nye hus i et bekvemt og moderne samfunn særskilt bygget for dem — visse aviser som synes å se på dette som et ytterligere bevis på det de kaller «undertrykkelse». Under slike omstendigheter må det tilgis oss om vi synes at det finnes visse personer som bare kritiserer for kritikken egen skyld uten noen annen hensikt.

Det finnes mange flere faktiske forhold og tall som jeg kunne sitere, men jeg ønsker ikke å gjøre denne utredning unødig lang. Av den grunn har jeg heller ikke nevnt noe om de «fargede» og asiatiske innslag i vår befolkning og det som gjøres for deres velferd.

Et spørsmål.

Til slutt vil jeg stille følgende spørsmål: Hvilken stilling ville dere innta om gjennom et under, bortimot 12 millioner primitive vesener av en annen rase, med et meget lavere kulturnivå, et annet sprog og et stadium av sivilisasjon som overhodet ikke lag seg sammenligne, plutse-

lig ble en del av den norske befolkning? Tallene 11—12 mill. skulle tilsvare forholdet mellom svart og hvit, 3:1 i Sør-Afrika.

Ville dere, bare fordi de utvilsomt utgjorde majoriteten, i overensstemmelse med demokratiske grunnsetninger, overlate dem fullstendig og uinnskrenket kontroll med landet deres, deres regjering, deres tradisjoner og deres fremtid som en særskilt rase? Dere må huske på at det vil ta i det minste flere generasjoner å utdanne dem alle og enda lengere å oppdra alle og enda lengre å oppdra hele den store masse til noe som ligger i nærheten av deres sivilisasjonsnivå, hvis det over hodet vil lykkes å gjøre det.

Og i mellomtiden — hva ville dere gjøre?

Hvis det har lyktes meg å vise at våre problemer ikke er så enkle som det kanskje til å begynne med kan synes, og det har lyktes meg å vise noe av det som idag tålmodig gjøres i Sør-Afrika for bantubefolkningens utvikling og velferd, er jeg tilfreds.

De fakta og statistiske oppgaver jeg har gjengitt kan naturligvis hvis så ønskes bekreftes av den svenske legasjon i Pretoria.

E. M. MALONE.
Charge d'Affaires a. i.

Vår bønn:

Skriv kort og adresser brevene til redaksjonen, ikke til redaktørene privat.

Hambro om Roosevelt

(Forts. fra s. 1).

for det, hans ukuelige viljeinnsats har formet de siste års skjebne og satt skille i verdens historie. (!)»

Jo, vi har nok lenge vært klar over den rolle både Roosevelt og hans bakmenn spilte da det gjaldt å kaste verden ut i krigen. Vi er også klar over hans rolle da halve Europa ble prisgitt Sovjetsamveldet. Vi ser i det hele tatt tydelig i dag følgene av Roosevelts velsignelsesrike virksomhet. Men kanskje C. J. Hambro ikke er så glad i dag når han leser disse ord fra 1945?

Det er forøvrig interessant å notere seg det Hambro i samme artikkel nevner om en republikansk avis, som skrev: «Hvis han noensinne dør, vil han bli fulgt av sin kone, og så av hele Roosevelt-yngelen».

Republikanerne har senere overtatt styret, men fremdeles ser vi den rolle Eleanor Roosevelt spiller som halvkomunistisk trådtrekker for de røde i den avdøde gemals ånd.

Under en konferanse som Churchill og Roosevelt hadde et av de siste krigsår med den kanadiske statsminister i Ottawa overlot de til Mrs. Roosevelt å holde en tale i den kanadiske kringkasting. Hun sa da bl. a. i likhet med vår gamle venn biskop Fjelbu at «vi må be om velsignelse for de russiske våpen, for russerne kjemper også for oss». Det later til at hun fremdeles er av den oppfatning!

Vi kan forøvrig tilslutt ikke nekte oss å gjengi denne fornøyelige historie fra Hambros artikkel:

«Den beste laks i Amerika fiskes i Kennebec River i Maine, den mest republikanske av alle stater. Etter ærverdig gammel tradisjon skal mayor'en i den lille byen hvert år reise til Washington og personlig overrekke presidenten sesongens første laks. Mayor'en var en temmelig fanatisk republikaner, men tradisjonen kunne ikke brytes, og gram i hu reiste han til Washington og ble mottatt i Det Hvite Hus. Da han vendte hjem til Maine ble han ertet av alle sine venner fordi han hadde måttet trykke presidenten i hånden. — Ja, sa han forbitret, — men dere skulle ha sett uttrykket på den laksen da jeg rakte ham til presidenten!»

Kong Ibn Sauds fantastiske ødselhet

Arabias oljekonge Ibn Saud er regnet som verdens rikeste mann.

Foruten umåtelige aktiver i og utenfor Saudi-Arabia hadde han en årlig avgift fra det amerikanske oljeselskap Aramco på 200 millioner dollar, altså noe omkring en og en halv milliard norske kroner. Og det ble disponert som det var kongens personlige inntekter.

Beretningene om Ibn Sauds rikdommer og pengeforbruk er som et eventyr fra 1001 natt. Likeså hans husstand: 4 hustruer, 136 medhustruer og 247 barn og med tilhørende tjenerstab på 10 000 (inklusive mange slaver). Med 24 luftkjølte palasser, skulle der således være plass til atskillige.

Ibn Sauds innkjøp hos de parisiske juvelerer og andre steder er legendariske, han har hele kolonner av Cadillaccer, og ved en leilighet kjøpte han 25 særskilt bestilte små Cadillacer til sine 25 prinsesønnner, omtrent like dyre som de store vogner. Han overøset sitt harem med kostbarheter av alle tenkelige slag, fra diamanter til Parisermodeller. 3—4000 kroner i drikkepenge til hotellportier og liknende er alminnelig, og dessuten går enorme beløp til bestikkelser av lydige agenter over hele araberverdenen.

Med den nye ordning, det Ibn Saud har overgitt makten til sin bror, synes det å være mulighet for at oljeinntektene også kan komme det utarmete folket til gode.

Hva så med kloakkfisken nede i Piperviken?

FOLK OG LAND

Ekspedisjon og kasse:
Kierschowsgt. 5, Oslo
Telefon 37 76 96
Boks 3214

Abonnementspriser:
Kr. 25,- pr. år, kr. 12,50
pr. halvår. Sverige og
Danmark: kr. 29,00 pr.
år, kr. 14,50 pr. halvår.
Utlandet for øvrig: kr.
33,00 pr. år, kr. 16,50 pr.
halvår. I nøytralt om-
slag kr. 35,00 pr. år, kr.
17,50 pr. halvår.

Løssalg 65 øre

Annonsepris:

32 øre pr. millimeter
over en spalte.

Bruk postgiro nr. 16450.

Utgiver A/L Folk og Land

Sambandstrykkeriet

Oslo

Post til redaksjonen

sendes under adresse
p o s t b o k s 3 2 1 4.
Hvis den adresseres til en
av redaksjonens medlem-
mer personlig kan De risi-
kere at den blir forsinket
hvis adressaten ikke skulle
være tilstede.

Altså:

Folk og Lands redaksjon.
Postboks 3214, Oslo.